

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 4C/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624200308
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Zuzana Bajlová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624200308.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4C/5/2024

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Zuzanou Bajlovou, LL.M. právnej veci žalobkyne: A. B., C. D., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, právne zastúpená: JUDr. Miroslav Bachynec, advokát, so sídlom Podbiel 177, IČO: 36 135 101, proti žalovaným: 1./ E. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XXX, A. prechodne bytom H. XXX a 2./ F. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. J. K. XXX, obaja žalovaní právne zastúpení: Mgr. Michal Krákorník, advokát Advokátskej kancelárie so sídlom Štiavnická 2018/7, Ružomberok, IČO: 42 387 761 o určenie neplatnosti časti kúpnej zmluvy, t a k t o

rozhodol:

4C/5/2024

I. U r č u j e s a, že Kúpna zmluva uzatvorená dňa 18. 07. 2022 a zapísaná na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor pod č. k. V 3739/2022, ktorej bol vklad povolený dňa 17. 08. 2022 v tej časti, ktorá bola uzatvorená medzi žalovaným 1./ ako predávajúcim a žalovaným 2./ ako kupujúcim, predmetom ktorej bol okrem iných prevod spoluvlastníckych podieloch na:

E-KN parcela č. 2825 - orná pôda o výmere 1262 m², zapísaná na LV č. XXX, k. ú. L. B., v 1/140-ine a 1/20-ine;

E-KN parcela č. 1425 - orná pôda o výmere 1428 m², E-KN parcela č. 1430/3 - trvalý trávny porast o výmere 832 m², E-KN parcela č. 1551 - trvalý trávny porast o výmere 3614 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. L. B., v 1/56-ine;

E-KN parcela č. 1421 - orná pôda o výmere 12550 m², parcela č. E-KN č. 1426 - trvalý trávny porast o výmere 1028 m², E-KN parcela č. 1529 - trvalý trávny porast o výmere 2806 m², E-KN parcela č. 2637/501 - orná pôda o výmere 158 m², E-KN parcela č. 2637/502 - orná pôda o výmere 575 m², E-KN parcela č. 2651 - orná pôda o výmere 1271 m², E-KN parcela č. 3190 - orná pôda o výmere 1548 m², E-KN parcela č. 3473 - orná pôda o výmere 4806 m², E-KN parcela č. 3505/501 - trvalý trávny porast o výmere 1695 m², E-KN parcela č. 3505/502 - trvalý trávny porast o výmere 316 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, k. ú. L. B., v 1/140-ine j e neplatná.

II. Žalobkyni sa voči žalovaným 1./ a 2./ p r i z n á v a náhrada trov konania v plnom rozsahu.

III. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

odôvodnenie:

4C/5/2024

1. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 22. 01. 2024, upresnenej podaním doručeným súdu dňa 21. 05. 2024 a na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 21. 05. 2024, sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že Kúpna zmluva uzatvorená dňa 18. 07. 2022 a zapísaná na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor pod č. k. V 3739/2022, ktorej bol vklad povolený dňa 17. 08. 2022 v tej časti, ktorá bola uzatvorená medzi žalovaným 1./ ako predávajúcim a žalovaným 2./ ako kupujúcim, predmetom ktorej

bol okrem iných prevod spoluvlastníckych podieloch na: E-KN parcela č. 2825 - orná pôda o výmere 1262 m², zapísaná na LV č. XXX, k. ú. L. B., v 1/140-in a 1/20-in; E-KN parcela č. 1425 - orná pôda o výmere 1428 m², E-KN parcela č. 1430/3 - trvalý trávny porast o výmere 832 m², E-KN parcela č. 1551 - trvalý trávny porast o výmere 3614 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k. ú. L. B., v 1/56-ine; E-KN parcela č. 1421 - orná pôda o výmere 12550 m², parcela č. E-KN č. 1426 - trvalý trávny porast o výmere 1028 m², E-KN parcela č. 1529 - trvalý trávny porast o výmere 2806 m², E-KN parcela č. 2637/501 - orná pôda o výmere 158 m², E-KN parcela č. 2637/502 - orná pôda o výmere 575 m², E-KN parcela č. 2651 - orná pôda o výmere 1271 m², E-KN parcela č. 3190 - orná pôda o výmere 1548 m², E-KN parcela č. 3473 - orná pôda o výmere 4806 m², E-KN parcela č. 3505/501 - trvalý trávny porast o výmere 1695 m², E-KN parcela č. 3505/502 - trvalý trávny porast o výmere 316 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, k. ú. L. B. v 1/140-ine je neplatná. Žalobu odôvodnila tým, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou vyššie uvedených nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, XXX M. XXXX, k. ú. L. B., ktoré boli predmetom Kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 18. 07. 2022, zapísanej na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor, ktorej účastníčkou bola aj N. O., bytom G., H. XXX, avšak v pozemkoch, ktoré predala, žalobkyňa nebola podielovou spoluvlastníčkou, ku ktorej vklad bol povolený dňa 17. 08. 2022, podľa ktorej žalovaný 1./ predal žalovanému 2./ spoluvlastnícke podiely na pozemkoch zapísaných na vyššie uvedených LV. Žalovaný 1./ ako podielový spoluvlastník pozemkov pri prevode spoluvlastníckych podielov v kúpnej zmluve si nespĺnil svoju zákonnú povinnosť voči nej ako podielovej spoluvlastníčke. Predmetné spoluvlastnícke podiely jej písomne neponúkol na predaj. Žalovaný 1./, 2./ nie sú medzi sebou blízkymi osobami v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Preto je uvedená kúpna zmluva postihnutá relatívnou neplatnosťou z dôvodu porušenia jej zákonného predkupného práva. Ako podielová spoluvlastníčka je aktívne vecne legitimovaná v zmysle § 40a OZ v spojení s § 140 OZ a má zákonné právo domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu v tej časti, v ktorej z dôvodu porušenia jej zákonného predkupného práva.

2. Žalovaný 1./ vo svojom vyjadrení k podanej žalobe uviedol, že považuje podanú žalobu za nedôvodnú z dôvodu, že žalobkyňa nemala porušené predkupné právo k dotknutým spoluvlastníckym podielom, nakoľko žalovaný 1./ a 2./ sú navzájom blízkymi osobami a spĺňajú definičné znaky vymedzené v § 116 Občianskeho zákonníka. Preto žalobu navrhujú ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Žalovaný 2./ nevyužil svoje oprávnenie a k podanej žalobe, ktorá mu spolu s výzvou bola doručená 28. 02. 2024, sa písomne nevyjadril.

4. Žalobkyňa nevyužila svoje procesné oprávnenie na podanie repliky, hoci bola na to vyzvaná uznesením č. k. 4C/5/2024-45 zo dňa 21. 02. 2024, preto bolo vo veci nariadené pojednávanie.

5. Právny zástupca žalobkyne trval na podanej žalobe. Uviedol, že medzi žalovaným 1./, 2./ nejde o vzťah rodinný, ani o vzťah obdobný. Priateľský vzťah nemožno považovať za vzťah obdobný, čiže druhú kategóriu blízkych osôb, ktorá je podľa súdnej praxe napr. vo vzťahu druh a družka. Súdu sa nastoľuje určitým spôsobom nejaká bezodplatnosť pomoci medzi žalovanými, pritom kúpna zmluva je odplatný právny vzťah.

6. Právny zástupca žalovaných 1./, 2./ uviedol, že žalovaný 1./ previedol na žalovaného 2./ spoluvlastnícke podiely za tú kúpnu cenu, za akých ich nadobudol. Medzi žalovanými je tu vzájomná bezzištná pomoc, ktorá je ojedinelá. Bez tejto pomoci by nastala určite ujma. Žalovaný 1./ vybudoval na Hutách komplex, ktorý sklbuje turistický ruch a poľnohospodársku činnosť. V dnešnej dobe je problém zohnať platenú službu za účelom opravy poľnohospodárskych strojov. Vzťah medzi žalovanými je taký, že pokiaľ dôjde k nejakej poruche, žalovaný 2./ na základe požiadavky žalovaného 1./ príde a pomôže mu bezzištno. Majú za to, že vzťah medzi týmito osobami možno prirovnať k vzťahu medzi rodinnými príslušníkmi. Žalovaní si vzájomne pomáhajú, trávajú spolu čas tak, ako to bolo povedané pri svedeckých výpovediach.

7. Žalovaný 1./ uviedol, že ani jeden m² nebol použitý na kšeft. On zamieňa pozemky s družstvom za pôdu, ktorá je najbližšie ku kolibe, kde ju môže kosiť a zveľaďovať. So žalovaným 2./ majú spoločné záujmy, čo sa týka lesníctva a práce s drevom. Stretávajú sa každú sobotu, navštevujú sa ako rodiny, v spoločnej domácnosti nežijú, navzájom si pomáhajú, sú vo vzťahu priateľskom. Žalovaný 2./ je odborník v oblasti motorov, kosačiek, hrabačiek, on im pomáha, keďže takýchto odborníkov je málo. Pomáha im s opravami, sústružením, frézovaním. Preňho je dôležité, aby sa zamieňali pozemky, ktoré

sú na Hutách, preto aj pozemky vo Veľkom Borovom zamieňal žalovanému 2./ alebo s družstvom. O pozemky, ktoré nemalo záujem družstvo a mal o nej záujem žalovaný 2./, previedol naňho.

8. Žalovaný 2./ uviedol, so žalovaným 1./ sú priatelia od roku 2013, servisuje mu motory, pomáha mu okolo koliby, pravidelne sa stretávajú, je to jeho dobrý kamarát. Hospodária tak, že mu kosia lúky pri kolibe. Mali uzavretú len jednu kúpnu zmluvu.

9. Svedok E. B. uviedol, že žalovaný 1./ je jeho priateľ, žalovaný 2./ je jeho brat. V roku 2013 začal stavať rodinný dom vo Veľkom Borovom, pomáhal mu žalovaný 2./ a tam sa spoznali so žalovaným 1./, ktorého pozná hádam 15 rokov. Spolu si sadli, odvtedy nadviazali kontakty, styky, majú rovnaké záujmy. Žalovaný 1./, 2./ majú rovnaké voľnočasové aktivity, brat je nástrojár, žalovaný 1./ vlastní stroje. Pokrvná rodina nie sú. Žalovaný si pomáhajú navzájom, v podstate zadarmo.

10. Okrem výsluchu strán sporu a svedka súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín založených v spise, a to výpis z LV č. XXXX (č. I. 8-10 spisu), s výpisom z LV č. XXX (č. I. 11-13 spisu), s výpisom z LV č. XXX (č. I. 14-16 spisu), s výpisom z LV XXX (č. I. 17 a nasl. spisu), s kópiou Kúpnej zmluvy zo dňa 18. 07. 2022 (č. I. 20-22 spisu), a s obsahom pripojeného spisu Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor sp. zn. V 3739/2022.

11. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, súd zistil tento skutkový stav.

12. Súd mal preukázané, že medzi žalovaným 1./ a N. O. v právom postavení predávajúcich a žalovaným 2./ v právom postavení kupujúcim bola dňa 18. 07. 2022 uzatvorená Kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach uvedených vo výrokovej časti tohto rozsudku, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor pod V 3739/2022 dňa 17. 08. 2022. Súd mal ďalej preukázané, a to z výpisov z LV č. XXX, XXX M. XXX, k. ú. L. B., že ďalšou podielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností je žalobkyňa.

13. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

14. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

15. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

16. Ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka upravuje tzv. relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá je založená na vyvrátiateľnej domnienke platnosti tohto úkonu, inak povedané, relatívne neplatný právny úkon vyvoláva právne účinky ako platný právny úkon do okamihu dovolania sa právnej skutočnosti opodstatňujúcej záver o relatívnej neplatnosti. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je jednostranný hmotnoprávny úkon, ktorý musí byť adresovaný druhému účastníkovi právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva jeho neplatnosť absolútna. Oprávnený z predkupného práva sa môže relatívnej neplatnosti právneho úkonu dovolávať aj mimo súdneho konania, ale aj v súdnom konaní doručením žaloby. Právne účinky dovolania sa neplatnosti prevodu nastávajú v okamihu, kedy je prejav vôle, ktorým sa dovoláva neplatnosti prevodu, dôjde prevodcovi (povinnému z predkupného práva), aj nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, hoci aj doručením žaloby. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti má za následok, že právny úkon, ktorý sa dovtedy považoval za platný sa s účinkami ex tunc stáva absolútne platným právnym úkonom.

17. Ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka upravuje zákonné predkupné právo podielových spoluvlastníkov. Jeho podstatou je povinnosť podielového spoluvlastníka, ktorý sa rozhodne previesť svoj spoluvlastnícky podiel, ponúknuť najprv ostatným podielovým spoluvlastníkom ako oprávneným z predkupného práva, teda zákonné predkupné právo obmedzuje podielového spoluvlastníka pri nakladaní s jeho spoluvlastníckym podielom, s ktorým inak môže, a to aj bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov voľne disponovať. Právo disponovať so spoluvlastníckym podielom prislúcha každému spoluvlastníkovi, pričom zmluvná voľnosť spoluvlastníka je obmedzená, lebo svoj spoluvlastnícky podiel môže bez ďalšieho previesť len na osoby blízke. Pokiaľ spoluvlastník mieni svoj podiel previesť na iné osoby, musí najskôr svoj podiel ponúknuť ostatným spoluvlastníkom. V zmysle ust. § 140 Občianskeho zákonníka sa tak predkupné právo neuplatňuje pri prevode blízkej osobe.

18. K porušeniu povinnosti zo zákonného predkupného práva dochádza najmä v tých prípadoch, ak ponuka voči ostatným spoluvlastníkom nebola urobená vôbec; ponuka síce bola urobená, ale za podstatne vyššiu cenu, než za ktorú bol spoluvlastnícky podiel nakoniec prevedený; podiel bol na nadobúdateľa prevedený za podmienok výhodnejších oproti ponuke alebo podiel bol prevedený skôr, než uplynula dohodnutá alebo zákonná uvedená doba na predaj. V prípade porušenia predkupného práva je oprávnený spoluvlastník z predkupného práva a) domáhať sa vyslovenia neplatnosti právneho úkonu z dôvodu tzv. relatívnej neplatnosti; b) domáhať sa vydania rozhodnutia, ktorým bude nahradený prejav vôle nadobúdateľa; c) naďalej si ponechať predkupné právo, ktoré začne pôsobiť voči budúcemu nadobúdateľovi podielu.

19. Žaloba o neplatnosť kúpnej zmluvy je v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP prípustná. Jedná sa o žalobu o určenie právnej skutočnosti a za osobitný predpis je možné v tomto prípade považovať samotný Občiansky zákonník a v prípade uplatnenia žaloby o relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy podľa § 40a v nadväznosti na ust. § 140 Občianskeho zákonníka ide o jeden zo spôsobov ochrany vlastníckeho práva, ktorý oprávnenej osobe nemožno uprieť. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. 06. 2019, sp. zn. 8Co/255/2018, ktorý vyslovil, že zamietnutie žaloby o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu len z dôvodu, že mala podať inú žalobu, ktorou dosiahne rovnaký výsledok (zmenu spoluvlastníka), by bolo aj v rozpore aj s princípom všeobecnej spravodlivosti. Rozsudok, ktorým bolo rozhodnutá neplatnosť právneho úkonu ohľadne nehnuteľnosti je listinou, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právным úkonom (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z.). Preto dôvodnosť aplikácie § 137 písm. d) CSP je daná aj tým, že zamietnutie žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu len z dôvodu nesprávneho žalobného petitu by z hľadiska účinkov sledovaných dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu bola s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti možno hodnotiť aj ako formalistický postup, vedúci k zjavnej nespravodlivosti (dovolanie v tejto veci bolo uznesením NS SR z 27. 05. 2021, sp. zn. 8Cdo/203/2020 odmietnuté).

20. Z uvedených troch možností si žalobkyňa vybrala prvú možnosť, t. j. podanou žalobou sa domáhala vyslovenia neplatnosti časti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými. Žalobkyňa sa tak dovoľavala relatívnej neplatnosti právneho úkonu vyplývajúcej z ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka voči žalovaným 1./ a 2./ podanou žalobou.

21. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že zo strany žalovaného 1./ ako povinnou osobou nedošlo k splneniu písomnej ponukovej povinnosti. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že zo strany žalovaného 1./ pred zamýšľaným prevodom jeho spoluvlastníckych podielov nebola vo vzťahu k ďalšej podielovej spoluvlastníčke - žalobkyni splnená písomná ponuková povinnosť, a to vôbec. Inak povedané, žalovaný 1./ pred uzavretím kúpnej zmluvy so žalovaným 2./ ako kupujúcim svoje spoluvlastnícke podiely písomne neponúkol na prevod žalobkyni ako oprávnenej osobe z predkupného práva.

22. V rámci prostriedkov procesnej obrany žalovaní tvrdili, že v danom prípade došlo k prevodu medzi blízkymi osobami. Súd sa s obranou žalovaných nestotožnil. Definíciu pojmu blízka osoba upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 116 ako príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú.

23. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka sú blízkymi osobami predovšetkým príbuzní v priamom rade bez obmedzenia a z príbuzných v pobočnom rade len súrodenci. Do tejto skupiny patria aj osvojitelia a osvojenci. Druhú kategóriu blízkych osôb tvoria osoby, u ktorých je potrebné podmienky „blízkości“ skúmať, nie sú teda blízkymi osobami automaticky. V prvom rade musí medzi nimi jestvovať rodinný alebo obdobný pomer a kumulatívne platí, že ujmu, ktorú by utrpela jedna z osôb, by druhá z nich dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú. Podmienka pociťovania ujmy inej osoby ako ujmy vlastnej svedčí o istej kvalite a intenzite vzájomného vzťahu, ktorý tieto osoby medzi sebou majú. Tento vzťah musí byť pritom vzájomný, to znamená, že nestačí, ak jedna z osôb by pociťovala ujmu tej druhej ako svoju vlastnú, ale musí to platiť aj opačne. Pri posudzovaní súd nebude vychádzať z duševných stavov určitej osoby, ale predovšetkým z hľadiska objektívneho a spoločenského. V zmysle rozhodnutia NS ČR sp. zn. 21 Cdo 808/2012, R 38/2013 musí postavenie osôb k sebe navzájom blízkych existovať v čase, keď bol právny úkon urobený.

24. Ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka teda rozlišuje blízke osoby podľa prvej kategórie ako príbuzenské vzťahy pokrvné a blízke osoby podľa druhej kategórie, kde musia byť kumulatívne splnené dve vyššie uvedené podmienky (rodinný alebo obdobný pomer a dôvodné pociťovanie ujmy ako vlastnej). Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/32/2017 z 27. 06. 2018 uviedol, že zákon (Občiansky zákonník) v ustanovení § 116 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka nedáva priamu odpoveď na túto otázku a nestanovuje žiadne presné kritériá, z ktorých by záver o tom, že ide o osobu blízku, vyplýval. Je tomu tak preto, že každý jeden prípad je individuálny a každý jeden vzťah medzi osobami jedinečný, založený na rôznych väzbách a okolnostiach. Aby tak rozhodnutie o existencii blízkości osôb bolo správne, zákonné a spravodlivé, nie je možné určiť presné hranice, kedy vzťah týchto osôb už naberá charakter vzťahu blízkej osoby. Citované ustanovenie je totiž jednou z právnych noriem, ktoré právna teória nazýva právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. normou, ktorých hypotéza nie je stanovená právnym predpisom a ktorá tak prenecháva súdu na zvážení v každom jednotlivom prípade, aby sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Napriek tomu je možné aspoň všeobecne uviesť, že pri prijímaní záveru súdu budú podstatné napr. také okolnosti, aký druh vzájomného vzťahu je medzi osobami, či žijú v spoločnej domácnosti (i keď tento znak nemusí byť ešte sám osebe určujúci), aké sú vzájomné pomery v takejto domácnosti, či si osoby navzájom pomáhajú, zaujímajú sa o seba nielen z pohľadu majetkových aspektov alebo ak ide o rozvedených manželov nielen z pohľadu starostlivosti o spoločné deti, či takéto osoby prejavujú o seba záujem v závažných prípadoch, v chorobe, starobe a v núdzi. V zmysle rozhodnutia NS ČR sp. zn. 21 Cdo 4987/2014, osobami blízkymi môžu byť okrem príbuzných v rade prvom aj osoby, ktoré sú nielen v pomere rodinnom, ale aj v pomere obdobnom k pomeru rodinnému, a to v dobe učinenia žalobou napadnutého právneho úkonu za posúdenia ujmy, ktorú by utrpela jedna z osôb v pomere rodinnom alebo obdobnom dôvodne ako ujmu vlastnú, pričom obdobný vzťah iných osôb musí byť predovšetkým založený na citových väzbách takýchto osôb, na ich intenzite, kedy vzájomný pomer medzi týmito osobami by bol po stránke citovej natoľko intenzívny, že by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich dôvodne druhá osoba pociťovala ako ujmu vlastnú. Otázka kvality a intenzity skutočných vzájomných vzťahov napádaného právneho úkonu s tým, že záver dlžník a žalovaný boli osobami sebe navzájom blízkymi v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka nemôže byť založený len na ich „dlhodobom veľmi priateľskom vzťahu“.

25. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané a túto skutočnosť žalobkyňa nepoprela, že žalovaní 1./, 2./ sú dlhoroční kamaráti, ktorí si z tohto dôvodu navzájom pomáhajú, ich rodiny sa vzájomne navštevujú, avšak v spoločnej domácnosti nežijú. Aj priateľský vzťah, aby ho bolo možné považovať za vzťah blízky vzťahu rodinnému, musí byť založený na určitej kvalite a intenzite skutočných vzájomných (prípadne citových) vzťahov za splnenia kumulatívnej podmienky dôvodného pociťovania ujmy ako vlastnej.

26. Súd dospel k záveru, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno a v spore súd nemal preukázané, že by medzi žalovanými išlo o tak intenzívny a blízky vzťah, prípadne o intenzívne citové väzby, že ich vzájomný vzťah by bolo možné považovať za vzťah obdobný vzťahu rodinnému. Ani kvalita a intenzita ich priateľských vzťahov nie je taká, resp. to v konaní zo strany žalovaných nebolo preukázané, že by ujmu, ktorú by utrpel jeden z nich druhý dôvodne pociťovať ako ujmu vlastnú, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalovaných. V súdnej veci bol medzi žalovanými uzavretý odplatný právny úkon, ktorým žalovaný 1./ odpredal žalovanému 2./ spoluvlastnícke podiely údajne za rovnakú cenu (toto tvrdenie žalovaných žalobkyňa nepoprela), za akú ich nadobudol. Podľa názoru súdu ani táto skutočnosť nezakladá vzájomné pociťovanie ujmy druhého ako ujmy vlastnej. Inak povedané, súd v spore nemal preukázaný vzájomný vzťah žalovaných poskytovaním majetkových hodnôt, ktoré by prevyšovali bežné spoločenské normy v medziľudských vzťahoch.

27. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni ako úspešnej strane sporu voči žalovaným 1./, 2./ priznal plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania bude podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením.

Poučenie:

4C/5/2024

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.